

Tabor

T a b o r

prereja svojo drugo

DRUŽABNO PRIREDITEV

dne 21. novembra 1964 ob 21

v prostorih kluba „Excelsior“, ulica Patricios 457, Santos
Lugares. Vabljeni!

Igra: „MOULIN ROUGE“

VSEBINA: Verne duše — Beseda v spomin — Tine Rabič: Djilasov „Novi razred“ — Stanko Lužar: Čevlji — Srečanje — Emil Savelli: V Kočevju — Dr. Stanko Zupan: Po njihovih delih jih boste spoznali — Različni pogledi: M. Ravnikar, R. Kink, Franc Erpič, Rudolf Lukež st. — Za beležnico — Iz pisem — Na uredniki mizi — Tiskovni sklad

*Vsi za dom, vsi za rod,
vsi za sveto zemljo
naših dedov v boj!*

(Domobranska pesem)

11

BUENOS AIRES

1964

VERNE DUŠE

Verujemo v Boga. Ker nismo slepi. Nočemo biti! Vidimo!

Vidimo stvarstva. Vidimo nebo in zemljo, celine in vodovja. Vidimo: Za umiranjem zime — cvetno spočetje v igredih, razganjajoče zorenje poletja, novo spočetje ohranjujoče sadove jeseni.

Vse ima svoj smisel. Tudi gnitje. — Nič ne izgine! Samo spremeni se. Toda ostane! Tudi ko se bo svet razletel, bo ostal.

Vse ima svoj smisel. Smisel pa je večnost. Je Bog.

— — —

Verujemo v Boga. Ker smo ljudje. Zato smo razumna bitja. Hočemo biti! Spoznavamo.

Spoznavamo smisel. V smislu pa je Bog. Je večnost. Brez nje bi vse bilo nesmisel. — Nesmisel je zanikanje. — Mi pa smo! In ker smo, smo potrditev smisla. Smo priče Boga!

— — —

Smo spočeti, rodimo se, zorimo, umiramo. Ker smo del stvarstva. Smisla. Zato ostajamo. Večno!

Ko nas ni več, — smo! Tedaj smo verne duše.

— — —

Zato smo v življenju in nehanju zanikanje komunizma. Ker je v brezbožni, materialistični miselnosti zanikanje smisla. Je nesmisel. — Zato je nasilen. Zato je obsojen v propast!

Ostanejo pa:

BOG — NAROD — DOMOVINA

Beseda v spomin

Govor na proslavi po maši v San Justu dne 13. 9. za pok. gen. L. Rupnikom

Zdi se mi primerno, da se vsaj s skromno mislijo ustavimo ob možu, čigar obletnico smrti velikega spomina smo obhajali te dni; ob možu, ki je bil naš slovenski general, ki je bil oče ne le domobrancem, temveč vsemu slovenskemu narodu. Ob možu, ki je naš narodni junak — general Leon Rupnik.

Dolga bi bila povest debele knjige, če bi hoteli analizirati njegovo veliko življenje in mučeniško smrt. Odkrili bi velika dejanja in zglede domovinske ljubezni.

Toda ustavimo se to pot ob treh njegovih največjih prelomnicah naše burne preteklosti.

Današnji komunistični funkcionar v Zadobrovu Majer je dejal še ob času vojaških vaj pred to zadnjo vojno, ko je prišel na dopust iz Žirov:

„General Rupnik je oče vojakom. Še nihče ni z nami doslej tako postopal. Če treba, s takim poveljnikom gremo v vsak ogenj.“ Tako je sodil fant, ki so ga pozneje zvabili k rdečim.

Tako so pozneje sodili fantje, tako je čutila domobranska vojska ob očetu — generalu Rupniku.

Vstal je tedaj, ko je bil narodu najbolj potreben, ko se je zdelo, da je vse izgubljeno; ko toliko opevanih prijateljev Albijonov, le ni bilo; ko je bila za ostanke Turjaka in Grčaric na izžanskem bloku samo ena alternativa: nemško koncentracijsko taborišče ali smrt pod streli rdečih, ko je komunist prišel prav do vrat tedaj še bele Ljubljane.

In postal je junak — prostovoljec, na željo našega nesmrtnega pok. škofa dr. Gregorija Rožmana in v rešitev slovenskega naroda.

Vstal je mož, ki mu ni bila mar lastna usoda, mož, ki ni mislil nase, ki je ljubil svoj narod bolj, kakor samega sebe.

Vstal je general Rupnik in stopil za krmilo v krvi in ognju se popotpljajoče naše slovenske barke in z njim je vstala močna, nikdar premagana domobranska vojska.

V teh dneh sem čul ženo — mater, sina so ji ranjenega zajeli na Lescah, pa je ob prejemu našega lista z generalovo sliko dejala: „Tedad, ko se je vrnil iz borbe tam iz kočevskih gozdov pa sem ga vprašala — Filipa: Ja, in kako pa bo ob koncu, ko pridete skupaj z Angleži? Pa mi je odvrnil: Nič se ne bojte mama, kot se mi ne, saj z nami je general Rupnik, on že ve kaj dela.“

Tako je mislil rajni domobranec Filip. Tako je mislila in verovala vsa domobranska vojska.

General Rupnik je mislil za nas. On, morda edini, je vedel, kaj dela, kajti edino on ni veroval v Albijonske mešetarje!!

In ko sta se spet ponovila Turjak in Grčarice, ko smo šli v drugo

Veliki vladika vernega slovenskega ljudstva v letih največje groze, naš nepozabni prevzv. knezoškof dr. Gregorij Rožman, je bil vedno posebno drag in ljub gost pri generalu Rupniku, kjer sta ta dva stebra slovenskega odpora proti zločinskemu naskoku svetovne komunistične zarote prav v času tuje okupacije lahko v nemoteni intimiteti toplega družinskega okolja izmenjavala zares odkrite in iskrene misli.

Angležem naproti, bi bilo bolje, da bi korakali v Dravo z Rupnikom in z orožjem, kakor pa preko Drave brez Rupnika in orožja!!

...Ker ni bilo generala Rupnika, ni nihče mislil za nas...

Še enkrat in poslednjič ga srečamo junaka — Rupnika, predno in zaradi česar, je šel prostovoljno v smrt; — ko je iskal tolažbe in zavetja v tistih črnih begunskih dneh.

Ni srečal prijaznega pozdrava in ni imel, kamor bi glavo položil. — Kako resnično majhen je bil ta naš mali narod. Kako hitro je pozabil hozano cvetne nedelje, pozabil rešitelja, ki ga je izpeljal iz rdeče sužnosti. Za mero ljubezni je imel kupo sovraštva?!

Pobili so te general Rupnik, kakor so pobili dvanajst tisoč naših bratov. In tvoj grob je izbrisan, kakor so izbrisani grobovi tvojih fantov. Tvoj dub pa živi med nami, nas vodi in spremlja v nenehni borbi proti brezbožnemu zlu. Ne jenjajmo preje, dokler ne pokleknemo na tvoj posvečeni grob v slovenskem panteonu.

Slava velikemu generalu — junaku Leonu Rupniku!

DJILASOV „NOVI RAZRED“

Milovan Djilas, ki se je rodil l. 1911 v Črni gori, je postal komunist že v svojih dijaških letih. Med vojno je skupaj s Titom organiziral in vodil partizansko gibanje in se je pozneje povzpел do najvišjih mest v komunistični partiji in državi: Bil je podpredsednik Titove vlade in glavni tajnik jugoslovanske komunistične stranke.

Ko je komunizem dokončno zavladal v Jugoslaviji, je Djilas začel spoznavati, da se ni izpolnilo to, kar je komunizem poprej obljubljal, se pravi, da bi prišlo do boljših socialnih razmer in sreče ter blagostanja med ljudstvom. Uvidel je, da se je oblasti v državi polastila v svojo izključno korist skupina partijskih voditeljev, — ki jo Djilas imenuje „novi razred“ — katera brezobzirno zatira vse sloje v državi.

Zato je začel javno in glasno kritizirati obstoječe razmere. V začetku so mu komunisti njegovo kritiko spregledali, ker je bil pač eden najbolj zaslužnih partizanskih voditeljev in svetovno znan komunistični revolucionar. Pozneje so ga začeli svariti in opominjati. Ko pa Djilas le ni odnehal in je prenesel svojo kritiko na samo bistvo komunizma in njegovo korupcijo, je prišlo l. 1954 do odprtega preloma s Titom in komunizmom. Odvzeli so Djilasu vse funkcije in ga nekoliko pozneje zaprli.

V zaporu je začel pisati knjigo „Novi razred“, katero je s pomočjo svojih zaupnikov iztihotapil pred nosom Titove policije iz zapora in iz Jugoslavije ter poslal svojemu ameriškemu založniku. Naročil je, naj knjigo objavijo na vsak način in brez obzira na to, kar se bo njemu osebno zgodilo zaradi tega.

Ko je bila knjiga koncem l. 1957. v Ameriki objavljena, je komunistično sodišče obsodilo Djilasa na več let ječe zaradi „sovražne propagande.“ Tudi ta zapor Djilasa ni uklonil. Ko je kazen prestal, je objavil svojo drugo knjigo: „Pogovori s Stalinom“, zaradi katere je bil maja l. 1962 ponovno obsojen in sicer na devet let ječe, v kateri se še danes nahaja.

Do sedaj se je sicer že večkrat zgodilo, da so komunisti, ki so zavzemali v partiji visok položaj zavrgli komunizem in ga ostro obsodili. Vendar pa so ti ljudje napravili to šele potem, ko so se umaknili na varno ozemlje kakšne svobodne države. Djilas pa je imel pogum, da je javno in ostro obsodil komunizem, čeprav je bil on sam v rokah komunistov in je dobro vedel, da bo svoje odkrite besede drago plačal.

V naslednjih odstavkih so podane v prosti obliki nekatere najvažnejše misli in ugotovitve iz njegove knjige „Novi razred“.

Nastanek komunizma in njegov nauk

Začetek in korenine komunizma segajo v prvo polovico prejšnjega stoletja, ko se je začela razvijati v velikem obsegu industrija kot posledica izsledkov moderne znanosti. Zaradi hitro naraščajoče industrializacije je nastal v zapadnih evropskih državah sloj industrijskih delavcev, ki je bil večinoma predmet brezobzirnega izkoriščanja s strani delodajalcev.

Ideolog delavskih množic in njihovega gibanja je postal **Karel Marx**, ki je preučeval ekonomsko (gospodarsko) vedo in je v svojih delih opisal nekatere pojave v gospodarstvu tedanje dobe. Njegove ugotovitve so bile veljavne v glavnem za tisti čas in prilike, v katerih je Marx živel. Po svojem svetovnem nazoru je Marx pripadal materializmu, to je nauk, ki je imel močan vpliv na ljudi tedanje dobe in ki uči, da obstoja snov — gmta (materija) in zanika ter omalovažuje vse višje duhovne vrednote.

Kot ideolog delavskih množic, katerih gibanju je vtisnil močan pečat svoje osebnosti in svojega nazora, je Marx zastopal in povdarjal načelo revolucije, toda samo v tistih državah, kjer ni bilo izgledov, da bi si delavstvo izboljšalo svoj težki položaj na zakonit način. Za države pa, ki so imele demokratske ustanove, je bil Marx mnenja, da naj bi delavstvo doseglo boljši položaj z izvedbo socialnih reform, brez revolucije.

Del Marxovih učencev, med katerimi je bil najmočnejša osebnost **Lenin**, je šel v svojem naziranju in ideologiji mnogo dalj kakor Marx sam. Tolmačili so Marxove ideje docela enostransko in na svoj način ter ustvarili sedanjo komunistično miselnost in ideologijo, ki ima po svoji nestrpnosti ter slepem in ozkosrčnem verovanju v svoj nauk vse znake nekakšne zagrizene srednjeveške verske sekte. Nikakor ni pretirano, če rečemo, da ima komunizem v nekaterih ozirih psihološke karakteristike nekakšne vere.

Iz Marxovih naukov, ki so imeli pogojno in omejeno vrednost in so veljali za prvo polovico in sredino prejšnjega stoletja, so namreč komunisti napravili neke vrste rdeči evangelij, popolno in nedotakljivo resnico, ki naj bi bila veljavna za vsa stoletja in za vse čase. Posamezni odstavki in trditve iz Marxovih in Leninovih del so dobili za komuniste značaj dogme, to je neke absolutne resnice, o kateri se ne sme nikdar dvomiti ali o njeni pravilnosti razpravljati. Kadar hočejo komunisti nekaj dokazati, vzamejo za temelj in osnovo svojemu dokazovanju kakšen citat iz Marxa, namesto da bi se ozirali na dejansko stvarnost, kakršna je v resnici.

Komunistični nauk uči, da mora v moderni družbi nujno priti v vseh državah do revolucije, v kateri prevzame v svoje roke oblast komunistična partija. Ko bo revolucija odstranila sledove prejšnje družbe, potem — tako pravi komunistični nauk — bo prišlo do tega, kar se imenuje „brezrazredna družba“ to se pravi taka družba, kjer ne bo več različnih družabnih slojev, kjer bo prenehala sploh vsaka državna oblast in kjer bodo ljudje v enakosti in sreči živeli v nekakem raju na zemlji brez vsake oblasti nad seboj.

Stvarni dogodki, pa tudi zgodovinski razvoj v komunističnih državah je pokazal, da je komunističen nauk prazen in brez vsake podlage, da je

to neka bajka, ki se je pred dejansko stvarnostjo sesula v prah, kakor otroški grad napravljen iz peska. To je najbolj razvidno iz sledečega primera: na kongresu sovjetske komunistične stranke je Stalin l. 1936 slovesno proglasil, da so bili v Sovjetski Zvezi dokončno odstranjeni ostanki prejšnje družbe in je revolucija dosegla svoj cilj. Po komunističnem nauku bi morala torej v Rusiji od tedaj dalje, to se pravi od l. 1936, že obstojati brezrazredna družba brez vsake državne oblasti in v popolni sreči vseh ljudi. Ves svet pa ve, da se to ni zgodilo, ne v letu 1936 in tudi danes še ne. Ljudje so sedaj v Sovjetski Zvezi in po vseh komunističnih državah prav tako daleč ali pa še dalj od tega cilja kakor so bili l. 1936.

Komunistični nauk se je izkazal kot prazne marnje brez osnove in podlage. Zgodovinski razvoj v komunističnih državah je šel namreč točno v nasprotni smeri od tega, kar učijo komunisti. Dogodki so pokazali, da v komunističnih državah ni nikjer prenehala državna oblast ali se vsaj oslabil. Nasprotno, povsod se je samo še okrepila in postala vedno bolj močnejša.

Nobeden izmed slojev in razredov, ki so obstojali že pred revolucijo, ni prenehal obstojati, kakor je komunizem obljubljal. Nasprotno, vsem prejšnjim slojem se je v komunističnih državah pridružil še nov razred, ki ga prej sploh ni bilo: to je novi razred komunistične visoke družbe, nova kasta vladajočih partijcev, ki se po svojem blagostanju in po oblasti, ki jo izključno izvaja, ostro razlikuje od vsega ostalega prebivalstva v državi. Namesto da bi nastala brezrazredna družba in enakost vseh ljudi, je prebivalstvo padlo pod diktaturo in izžemanje novonastalega razreda, ki se je polastil oblasti v svojo izrecno korist z obljubami, da bodo ustvarili brezrazredno družbo. Ko pa so enkrat na oblasti, komunisti o teh obljubah sploh več ne govorijo, marveč utrjujejo in večajo svojo pridobljeno moč z edinim namenom, da se za vsako ceno ohranijo na oblasti in obdrže prebivalstvo pod svojo diktaturo.

Novi razred

Komunistično gibanje v državah, kjer niso na oblasti, se navadno začne s tem, da posamezniki postanejo komunisti iz idealnih nagibov v mnenju, da bodo zboljšali razmere. Kakor hitro pa pridejo komunisti na oblast, izginejo za vselej vsi prejšnji idealni nagibi. Oblast, ki jo uživajo, napravi iz partijcev pokvarjene in izprijene ljudi brez vsake morale, ki ne poznajo več drugega nagiba, kakor samo neko nenasitno željo, da bi se za vsako ceno obdržali na oblasti in uživali slast in privilegije vladajočega razreda. Prejšnja revolucionarna gesla in ideje postanejo okostenele dogme brez vsebine in življenja, katerih se partija krčevito drži, da z njihovo pomočjo ohrani svojo absolutno in totalitarno oblast.

Kakor je znano, preide vsa oblast v komunistični državi v roke nove nastale kaste ali razreda višjih partizanskih voditeljev, ki nacionalizirajo vso imovino v državi. Imetje je odvzeto prejšnjim lastnikom — in to brez

razlike ali gre za bogatejši, srednji ali celo nižji sloj — ter jo pod imenom „nacionaliziranega“ premoženja stavljeno v resnici in dejansko pod oblast in na razpolago onim, ki vso državo izkjučno vladajo in upravljajo, to se pravi voditelje partije.

Na ta način postane novi razred dejanski lastnik skoraj vsega premoženja v državi. Če se namreč vprašamo, kaj pomeni beseda „lastnik“, potem je odgovor ta, da je lastnik neke stvari tisti, ki stvar uporablja, uživa in z njo razpolaga. V komunistični državi pa vse premoženje uporabljajo, uživajo in z njim razpolagajo pripadniki visoke družbe vladajočih partijskih voditeljev. Brez dvoma je nacionalizacija samo krinka, da se imetje odvzame drugim slojem in razredom ter preide v pravicato last visoke kaste partijcev. Oni so pravi lastniki vsega.

Preprost človek v komunistični družbi tudi dobro čuti, da je temu tako, ter smatra osebo iz višjih partijskih krogov za bogataša. To pa tudi po vsej pravici, kajti človeku iz ljudstva je na razpolago samo skromna in pičla plača, dočim se visoka partijska družba vozi v luksuznih avtomobilih, ima na razpolago razkošne zaplenjene vile, dvorce in palače ter neomejena denarna sredstva. Poleg tega isti vladajoči razred, ne meneč se, kaj je ljudska volja ali želja, odloča samovoljno in neodvisno o vsem v državi: kaj, kje in kako se bo ali ne bo delalo, in na kakšen način se bodo vodili državni posli.

Lastništvo, uprava in uredništvo „Tabora“ se počaščeni zahvaljujejo ZDSPB Tabor v Torontu, Kanada, da ga je na svojem občnem zboru dne 5. septembra 1964 sprejela za svoje uradno glasilo. — „Tabor“ bo po svojih skromnih močeh in ob podpori bralcev, naročnikov in prijateljev upravičil zaupanje, da bo kot vestnik združenih slovenskih protikomunistov ohranjal v pravičnem zadoščenju svetel zgodovinski vzgled naših mrtvih junakov in pomagal pri nenehni borbi na vsem skupnih vrednotah uedinjenih poštenih slovenskih sil do končne osvoboditve naše nepozabne domovine izpod sramotnega komunističnega nasilja, ko si bodo svobodni narodi sveta v prostem tekmovanju nazorov izbirali obliko doma in reda, v katerem bodo živeli in rastli srečni iz roda v rod.

BOG — NAROD — DOMOVINA

Navaden državljani ima samo dolžnost delati, dobivati nizko plačo in avtomatično potrditi vsako volilno dobo s svojim glasom kandidate ene same volilne liste, ki mu jo predloži partija. Pravi lastniki premoženja in celokupne države pa so slej ko prej partijski voditelji.

Pravo stanje stvari skušajo partijci navadno zakriti z lažljivo frazo, češ, da oni uživajo in upravljajo nacionalizirano imovino kot „zastopniki ljudstva“. Ta trditev bi držala samo v primeru, če bi ljudstvo res lahko svobodno volilo svoje zastopnike in bi se ti izvoljeni predstavniki ljudstva vsako volilno dobo menjali v upravi premoženja. Ker pa so volitve v komunistični državi samo burka, ki v ničemer ne vpliva ali izpremeni na dejstvu, da ostanejo na čelu partije in razpolaganju s premoženjem vedno le ene in iste osebe, je popolnoma jasno, da ne more biti govora o „zastopnikih ljudstva.“

Neizpodbita resnica je, da slej ko prej uživajo, upravljajo in razpolagajo z vsem podržavljenim imetjem vedno in edinole člani novega razreda voditeljev partije, dočim bi se resnični zastopniki ljudstva menjali vsako volilno dobo v skladu z izraženo voljo ljudstva.

Stojimo torej pred dejstvom, da se pojavi v komunistični državi razred novih lastnikov — partijcev, katerih lastnina je neprimerno večja in obsežnejša kakor je bila kdajkoli prej lastnina kakega drugega družabnega razreda ali sloja. Ker so partijci ne samo lastniki, ampak obenem tudi edina oblast v državi in obenem nekaki svečeniki državne vere marksizma, ni nikogar, ki bi kakorkoli omejeval ali nadziral novemu razredu razpolaganje z vso imovino. Oni so torej edini, izključni in neomejeni lastniki ogromnega podržavljenega potenciala in premoženja.

Značilno je, da novi razred načrtno zatira in preganja vsak sloj, ki hoče imeti svojo neodvisno lastnino. Tako je npr. Stalin skoraj celo desetletje po revoluciji, načrtno uničil in poslal v smrt v sibirski taborišča milijone ruskih samostojnih kmetov in malih posestnikov, ki so vztrajali na svojem koščku rodne zemlje, čeprav komunizmu od teh ljudi sploh ni pretila nobena nevarnost.

V Jugoslaviji sicer ni prišlo do tako ekstremnih ukrepov, ker se je bilo bati, da bo sicer poljedelska proizvodnja docela padla. Znano pa je, da Titov režim na vse načine ovira, zatira in onemogoča razvoj kmečkemu sloju, ki hoče imeti lastno zemljo.

Tudi v industriji položaj ni dosti drugačen. Ko je prišlo l. 1948 do spora med Titom in Moskvo, so komunisti v Jugoslaviji zaradi težkega notranjega položaja bili prisiljeni izvesti nekaj reform, v katerih so dali delavcem v industriji več pravic in udeležbo na dobičku. Kakor hitro je nevarnost minila in so se čutili trdne, so partijci razveljavili večino reform. S posebnimi davki in drugimi predpisi pa si je partija zopet prilastila največji del dobička v podjetjih, deleži delavcev na dobičku pa tako občutno zmanjšala, da so delavcem v resnici ostale samo drobtine z bogato obložene partijske mize.

Sledi

ČEVLJI

Ko se je nasprotnik umaknil, smo se razlezli po ulicah in hišah. Bile so mrtve. Ljudje so odšli. Neznankam.

Ozračje je bilo nemirno. Zdelo se mi je megleno; pa ni bilo. Nekaj nepoznanega je kalilo čistočo po dežju. Nejasno občutje — kakor molčeči krik — in komaj znosna tesnoba sta mi polnila dušo, da sem pozabljal na obuvalo, iz katerega mi je silil palec.

Stopili smo v veliko stavbo z obširno dvorano v pritličju. V dolgi vrsti so ležali. Negibni. Kakor mrlič. Samo mrtev blesk njih oči je še živel...

Tu in tam je kdo zastokal. Tiho. Ležali so na tleh... na razgrnjeni slami...

Nekdo je dejal: „Ujetniki in begunci... Konec... —“

Ker so ležali obuti, sem začel gledati obuvala. — Bili so močni, rjavi čevlji.

„Ti tukaj ležiš in čakaš smrti, jaz pa živim in hodim; menjala bova čevlje.“

Ni se branil...

Imel sem občutje, da sem grešil. Hudo. Toda bila je pozna jesen in prihajal je mraz... —

Prejeli smo prošnjo, da priobčimo:

Gospod

Buenos Aires, dne 18. oktobra 1964.

Franc Krištof

Predsednik Nadz. Odbora

DSPB v Argentini

Morón

Podpisani člani D. S. P. B. v Argentini Vas pozivamo kot predsednik nadzornega odbora istega društva na izvršitev društvenih statutov, člena 28., ki se glasi:

Dolžnosti in pravice nadzornega odbora načelstva so:
Točka e):

Sklicati izredni tabor, če starešinstvo ne bi o pravem času sklicalo rednega tabora.

BOG — NAROD — DOMOVINA!

Janez Janežič, l. r.

Ivan Oven, l. r.

Jože Grabnar, l. r.

Priporočeno s povratnico.

SREČANJE

Češnovarjevi so odraščali.

Starejši počasen, malce krivogled. Oče ga je bil namenil, da bi po njegovi smrti vodil kmetijo. Bilo je je za dva grunta. Za kaj drugega fant menda res ni bil. Delal je rad v vinogradu; nekoliko počasen, da mu je oče včasih rekel: „Mrzel, pohiti!“

Drugi sin — tri leta mlajši — je bil urnejši; nekako razborit in hudomušen. Ker očeta ni dovolj ubogal, ga je včasih pri delu prijel kar s celo roko za glavo. Tako je zagrabil več las. Ali pa ga je postavil na kosmati konec.

Ta mlajši je skrbel očeta. Ko je že ležal na smrtni postelji. Če je slutil nered pri delu, zunaj na polju, je s težavo privzdignil v jetiki izsušeno telo. Pogledal je skozi okno in zahropel v kašlju umirajoč krik.

V tisti uri se mi je stari Češnovar zasmilil; tako, da bi ga poprosil za dovoljenje, če smem mlajšega preteptsti. Pa nisem upal v njegovo bližino. Bal sem se nalezljive bolezni...

Mlajši je pozneje hodil delat v tovarno. Okoli enajstih se je vračal v domačo vas; nekako bolj upadel in bled. Rjava koža je pobledela, da je bil nekako podoben gosposkemu človeku.

Na samem začetku revolucije sem se neke sobote srečal z obema Češnovarjevima bratoma. Gledala sta me izpod čela; z naprej pomaknjenim klobukom. Ne prijateljsko, ne sovražno. Komaj nekaj nepomembnih, vsakdanjih besed smo izmenjali in šli vsaksebi...

Kmalu zatem sem se umaknil iz rodne hiše. Pridružil sem se oboroženi protikomunistični enoti.

Ko sem bil nekoč v akciji, sem mlajšega zagledal med italijanskimi vojaki. Spremenil se ni mnogo; samo v obraz je bil nekoliko trši.

„Kje si hodil?“

„Pri partizanih. So me dobili. — Sem mislil, da si ti tudi...“

Odgovoril sem: „Partizanstvo ni za nas!“

Nato sva se razšla. Kakor človeka, ki sta slučajno, v nesreči in stiski naletela drug na drugega...

Revolucija se je bližala koncu.

Oba brata sta bila ustreljena.

Zgrozil sem se, da bi zakričal od bolečine... —

Dopolnilo: ZDSPB „Tabor“ javlja vsem soborcem, da je na 8. rednem občenem zboru bil izvoljen za duhovnega vodjo zveze č. g. Franc Gaber.

V KOČEVJU

po slavni domobranski zmagi decembra 1943

8. novembra 1943. leta sem po petih mesecih bolezni zapustil vojaško bolnišnico v Valdotri pri Trstu in se prijavil poveljstvu Slovenskih domobrancev v Ljubljani. Takoj me niso hoteli sprejeti, ker hude rane, ki sem jih dobil v borbi s partizani nad Pijavo gorico, še niso bile zaceljene in sem še dokaj močno šepal. Končno sem le pregovoril stotnika Laha, da me je dodelil v šolski bataljon na ljubljanski realki, kamor so se prihajali javljat k domobrancem prostovoljci z vseh strani.

Dobil sem poveljstvo 62. čete, katero sem strogo in dobro pripravljaj za vojaške operacije. Tik pred koncem priprav je to četo prevzel nadporočnik *Črnigoj*, jaz pa sem prevzel na ponovno vežbanje novo formirano 61. četo. Ko je bil na silvestrovo 1943 pouk teh čet končan, smo odkorakali v barake za železnico, od koder so nas na novega leta dan 1944 naložili na kamione in nas odpeljali v Kočevje. Nisem hotel takoj povedati vojakom, kam gremo. To jim je šele ob slovesu povedal pokojni podpolkovnik *Peterlin*. Stari borci so to odločbo z navdušenjem sprejeli, le nekateri novinci so se malo preplašili; pa tudi oni so se kmalu ojunačili.

V prvem kamionu sva sedela poročnik *Miro Mršol* (novinec) in jaz. Zaskrbljeno mi je šepnil: „Emil, zdi se mi, da nas Krener pošilja naravnost v partizansko naročje!“ Takoj sem ga potolažil rekoč, da v Kočevje ne gremo na parado, ampak v ostre borbe. Ko je pa videl pogum vojakov, se je tudi on otesel te nepotrebne zaskrbljenosti.

Tako smo med razgovorom prispeli v gozdove nad *Pijavo gorico*, na mesto, kjer sem bil sedem mesecev preje hudo ranjen. Pa tudi to pot sem na tem mestu doživel srečo v nesreči. Ob strani ceste je bila velika luknja, ki jo je napravila cestna mina. Trdno prepričan, da tam ni več nobene mine, sem naročil šoferju, naj kar počasi zapelje v to jamo. Ali nesreča je bila v tem, da so tudi partizani vedeli za to taktiko in so ravno v to luknjo postavili še eno veliko mino, ki je eksplodirala in nam uničila kamion. Od vojakov nihče ni dobil najmanjše praske.

Tisti čas je bila zadnja nemška postojanka v Pijavi gorici. Od tam pa do Kočevja ni bilo nobene postojanke več. Tako smo se v borbeni vrsti pomikali čez *Turjak*, *Rašico*, *Žlebič* in *Velike Lašče*, t.e. da bi naleteli na odpor. Tista „slavna“ mina je služila partizanom kot signal za umik.

Prvi partizanski napad na tej poti smo doživeli med *Ribnico* in *Dolenjo vasjo*. Trajal je komaj nekako četrt ure in končal s partizanskim begom. Na drugi manjši napad smo naleteli pri *Zgornjih Ložinah*;

pa tudi ta se je razblinil že ob prvem rafalu naše strojnice. 2. januarja opolnoči smo prišli v *Kočevje*, ki je spokojno spalo, tako da smo imeli vtis, da smo prišli na pokopališče. Naselili smo se v gimnaziji. Po nekaj minutah so vsi vojaki skrajno utrujeni zaspali.

Naslednjega jutra smo si ogledali obrambni položaj mesta. Takoj mi je bilo jasno, zakaj so se 9. decembra 1943, takoj po prvih streljih, domobranci zatekli v grad in si tako otežkočili borbo. Če bi se moj predhodnik bolj pozanimal za izboljšanje obrambne linije pri mestnem vodovodu in Mahovniku, bi partizanski poraz bil še večji in domobranske izgube manjše.

Zato so dne 3. in 4. januarja vsi domobranci zgrabili orodje in z gigantsko silo kopali rove in prehode, nova strojniška in minometalska gnezda, ter napravili nove kamuflaže. Pred rove smo razpletli bodečo žico, pred žico pa postavili mine.

Dne 5. januarja sem razposlal osem oficirskih in podoficirskih patrol na ogled okolice. 6. januarja smo dobili sporočilo o prihodu živilske kolone, katero bo treba zaščititi. Z isto kolono so se peljali tudi mnogi civilisti, ki so se začeli vračati iz Ljubljane. Poročilo je povedalo, da bodo kolono napadli močni partizanski oddelki. Vendar so pa poročila o njih moči bila dokaj različna. Eno poročilo je pravilo, da je bilo 1700 do 2000 dobro oboroženih partizanov, drugo pa je govorilo, da jih je bilo le približno 700.

Zaradi netočnih poročil sem moral biti precej previden. V *Kočevju* sem pustil 120 vojakov za obrambo mesta. Komaj dva kilometra iz mesta so nam partizani zaminirali cesto vse do Ribnice, tako da smo morali razbiti mine prav do kraja, kjer smo se srečali s partizani. To srečanje se je zgodilo na sedlu *Jasnica pri Rakitnici*.

Desnemu krilu je poveljeval poročnik *Mršol*, levemu pa poročnik *Babnik*. Na sami Jasnici sem razpostavil minomete in protitankovske topove, ker sem s tega položaja lahko obstreljeval vse od *Jelendola* do *Dolenje vasi*. Vzpostavljena je bila radijska zveza med četami in mojim operacijskim poveljstvom.

Borba se je sprožila dne 9. januarja na levem krilu, kjer je poveljeval poročnik *Babnik*. Udaril se je s partizani, ki so prišli iz *Grčaric* napadat kolono. Na tem krilu je borba trajala deset ur z dvomljivo vojno srečo. Partizani so šli na juriš, *Babnik* jih je odbil. Potem je *Babnik* šel na juriš, pa so ga partizani odbili.

Ker na desnem krilu še ni prišlo do borbe, sem ves ogenj težkega orožja usmeril v pomoč *Babniku*. Do druge ure popoldne so samo *Babnikovi* borci napravili devet jurišev v *Rakitnici*.

Nesreča je hotela, da je pri nekem takem jurišu domobranska kri le preveč zavrela in so *Babnikovi* domobranci zanemarili bok, od koder so udarili partizani in ga obkolili. Iz tega obroča se je posrečilo uiti nekemu domobrancu, ki je pritekel k meni na Jasnico in mi točno pokazal, kje se nahaja *Babnik* obkoljen, in na kateri višini je parti-

zanski obroč. Vso težko orožje smo usmerili v partizanski obroč in v 30 sekundah zmetali med partizane 48 granat iz minometalcev in topov. Partizanski obroč je bil prebit in na desetine partizanov je padlo. Babni kje prešel zopet na juriš in popolnoma porazil partizane. On sam je bil lahko ranjen v nogo; vendar je nadaljeval borbo, ko mu je bolničar del injekcije, razkužil rano in obvezal nogo.

Na levem krilu je partizanski odpor precej popustil. Popoldne se je pojačalo delovanje na desnem krilu, ki je bilo poverjeno poročniku Mršolu. Napad partizanov na Mršolovo skupino je bil nekoliko lažji, vendar pa je borba tega krila bila tudi zelo otežkočena, ker so se morali boriti skoro na odprtem travniku. Zato sem mu olajšal borbo s tem, da sem mu poslal vse tri tanke v ospredje, tako da se je on lahko v senci tankov boril na odprtem travniku in po štirih juriših zasedel *Dolenjo vas*.

Padla je noč. Tema je bila kot v rogu. Prišla je kolona iz Ljubljane. Mostovi v *Slovenski vasi* do *Dolenje vasi* so bili podrti. Zato so kamioni morali kar v vodo, ki je bila plitva. Od tam so jih naši tanki spet izvlekli na drugo stran.

Ko je bila že vsa kolona iz vode in kamioni zopet razvrščeni na cesti ter pripravljeni za nadaljevanje poti v Kočevje, so partizani iznenada napadli. Domobranci, ki so na obeh straneh ceste spremljali kolono, so zopet jurišali. S svetilnimi raketami so si osvetljevali bojno polje. Tudi do borbe na nož je prišlo. (Poročnik Mršol je ta dan prvič v življenju jurišal in se je kar odlično obnašal.) Ob enih ponoči 9. januarja je bilo borbe konec s popolnim porazom večine XIV. partizanske divizije.

Takrat sem poslal poveljstvu Slovenskega domobranstva poročilo, da je padlo 143 partizanov, kolikor smo mogli mimogrede naštet. Pred dnevi pa sem bral v hrvatskem vestniku pod naslovom „Krvave ruže u belom snijegu“ pismo *Mirka Aubela*, kjer piše, da je bilo v tej borbi 1600 partizanov in da so bili zdecimirani na 463. Torej bi potemtakem v tej borbi padlo 1137 partizanov. V tem članku partizani sami nehotе pojejo slavo mojim častnikom in vojakom iz Kočevja. V tej borbi je na začudenje vseh padel en sam domobranec, štirje so pa bili lahko ranjeni. Pa še to lahko povem, da smo s to borbo dobili pri nemških vojakih ugled in globoko spoštovanje ne samo častniki, ampak tudi poslednji domobranec.

Dne 11. januarja se je kolona vračala v Ljubljano. Partizani so nas zopet zahrbtno napadli v *Rakičnici*. Po enourni borbi pa so se razpršili in potem dolgo časa ni bilo na tem mestu resnejšega spopada, predvsem zaradi tega, ker so se, kakor piše „Vestnik u sredi“, ostanki XIV. divizije umaknili čez Suho krajino v Mokronog, od tam pa na Hrvaško, pri Sotli prišli na Štajersko, se topli z Nemci pri Kozjem in zbežali na Pohorje, kjer so skoro vsi padli pod krogliami brambovcев in Nemcev. (Sledi)

Strani „Tabora“ hočejo biti vsem odprta knjiga, v katero bo lahko vsakdo pisal vse, kar mu leži na duši, samo da ga pri tem vodijo pošteni nameni v službi pravice, resnice in našega zgodovinskega poslanstva.

(Iz našega uvodnika prve številke.)

Popravek

V 10. št. „Tabora“ je v pismu dr. Stanka Kocipra na 210. strani sledeča tiskovna napaka: Konec 16. vrste se mora glasiti: „ — ker je še prezident“ in ne, kakor se napačno glasi: „ — kjer je še prezident“. — Hvala!

Dr. Stanko Zupan

PO NJIHOVIH DELIH JIH BOSTE SPOZNALI

Povod za naslednje razmišljanje mi je dal članek „Naša borba proti komunizmu danes“, ki je izhajal v „Vestniku borcev“ in „Taboru“ izpod peresa g. Radivoja Riglerja.

Ni dvoma, da je člankar dosegel svoj namen: začeti že enkrat sistematično duhovno borbo proti komunizmu, in pri tem izčrpati vse možne vire in sile za preobrazbo slovenske miselnosti v protikomunističnem smislu.

Ker pa je „Tabor“ knjiga, v katero lahko piše vsakdo, kar mu leži na duši, samo da ga pri tem vežejo pošteni nameni, in ker je le zgodovina naša najboljša učiteljica pa tudi neizprosna sodnica, se mi zdi, da nasvet g. Riglerja, naj bi se v „Taboru“ bolj posvečali nalogam sedanjosti kot pa težavam preteklosti, sprejemljiv za slovenske protikomunistične borce.

Nehote prihaja človek do takega spoznanja, kadar bere slovensko „ofi-

cielno“ časopisje, čigar krčevita propaganda za mir, enotnost in nerazcepljenost na podlagi pozabe preteklosti, je preveč vsiljiva. Nobeno slovensko zborovanje ne mine, pa naj bo to že procesija v Luján, žalna komemoracija ali karkoli, da se ne bi tam pretakale krokodilove solze nad razdiralnimi elementi, ki v svoji oholosti iz lastnih interesov rušijo našo demokratično slovensko skupnost.

Ker pa g. Rigler v svojem članku izraža tudi željo, „da bi bilo potrebno doživljaje in izkušnje objavljati v našem glasilu“, tej želji ustrezam:

Protikomunistična slovenska skupnost je imela v polpretekli dobi in ima še danes dva sovražnika: notranjega in zunanjega; prvega daleko bolj skritega in zvitega kot drugega.

Naš zunanji sovražnik je komunizem v vseh svojih odtenkih in po-

Neomadeževana, ponosna slovenska zastava, ki je bila navzlic posebnemu položaju Ljubljanske pokrajine in navkljub slovenskemu sosvetu pri italijanskem vrhovnem komisarju prepovedana in preganjana, je s prihodom prezidenta Rupnika v ljubljansko vladno palačo zopet dobila svoje spoštovanje, ko so jo dne 10. oktobra 1943 domobranski prostovoljci — novinci ponosno ponesli na ljubljansko ulico in je preko radia prvič odjeknila v svet jasna odločitev: „Biti ali ne biti!“

družnicah. Naš končni cilj je, to nekulturno ideologijo in ta barbarski sistem za vedno spraviti z naše domače grude. Naša naloga je velika in sovražnik neizmerno močan ter nevaren. Za borbo proti temu sovražniku je torej treba biti do skrajnosti previden in pripravljen, — vršiti jo je treba po načrtu, ki v ničemer ne sme biti zgrešen. Smo borci-vojaki in naša organizacija vojaška.

Da sploh more biti naša borba pravilna in uspeh zagotovljen, si moramo biti na tekočem glede našega

notranjega sovražnika. Skupnost, kateri pripadamo, je treba prvenstveno do najmanjše smeti očistiti. V tej skupnosti namreč tiči naš notranji sovražnik, ki ni nič manjši od zunanjega in ki je kriv naših dosedanjih porazov v domovini in na tujem. Predno ni opravljen ta posel, je vsaka borba prezgodnja, ali pa vsaj nima nobenega smisla, ker je a priori obsojena na izigravanje in poraz.

Kot vojaki, fizični ali duhovni, kar kot protikomunistični borci v emigraciji gotovo smo, se moramo

držati (si licet parva componere magnis) utrjenega in preizkušene-ga načela, da je treba na bojnem polju sovražnika:

1. odkriti,
2. zasledovati,
3. ujeti in
4. uničiti.

Šele ko bo naša protikomunistična skupnost do konca in neizprosno izpolnila to največjo strateško dolžnost, bo pripravljena za naskok in končni obračun s komunizmom v domovini.

Odkrivanje našega notranjega sovražnika je pač najtežja naloga. Že ob najrahljšem poskusu zadene ob zgradbo strankarsko-političnega sistema iz polpretekle dobe, ki ga je oficijelno vodstvo slovenskih „tradicionalnih“ strank dobesedno presadilo na emigrantska tla. Ta sistem slo-ni na tradicionalni verni in vdani pokorščini nepokvarjenega naroda; na egoističnem podpihovanju strankarskih strasti in zlasti na neod-pustljivem načelu namerne pozabe narodnostne in državne samobitnosti.

Naša borba je namenjena torej po-dedovani strankarsko-politični struk-turi in miselnosti polpretekle in se-danje dobe, ki sta krivi poraza naše protikomunistične borbe. Pri odkri-vanju pravega našega notranjega sovražnika si moramo biti torej na jasnem, da iščemo tiste ljudi in ti-ste organizacije, ki so naš protiko-munistični boj izdajale in končno tu-di izdale, — hote ali nehotе, zave-stno ali podzavestno, namenoma ali iz malomarnosti, kot posamezniki ali kot zastopniki, v domovini ali iz-ven nje.

Nas slovenskih protikomunističnih borcev, ki bi po načrtih naših no-

tranjih sovražnikov pravzaprav mo-rali biti že mrtvi, politika drugih na-rodov prvenstveno ne zanima. Naš končni cilj je nekomunistična svobod-na domovina. Nič več in nič manj! Enkrat za vselej naj bo že pojasnje-no, da smo v polpretekli dobi samo mi protikomunistični borci predstavljali slovenski narod. Samo mi smo mu stali ob strani v njegovi najtežji uri in mu varovali vero, premoženje in kulturno tradicijo zapadne civi-lizacije.

Ljudje, ki so iz gole lakote po časti in oblasti sklepali politične sporazume in pogodbe v našo škodo, med tem ko smo mi svoje glave no-sili pred komunistične strojnice, da bi narod branili in svobodo ohranili, so za nas naši notranji sovražniki.

Ti ljudje so zavestno sodelovali pri najsrამოtnejšem paktu s komu-nisti, pod imenom „Tito-Šubašičev sporazum“. Pogodili so se z njimi, ne da bi se sploh spomnili na slo-venski narod in njegovo mladino, ki se je na življenje in smrt tolkla v revoluciji proti komunizmu. Sramo-ta tega pakta daleko presega sra-moto, ki jo je isti politično-stran-karski sistem prilepil slovenskemu narodu na čelo s poklonitvijo Musso-liniju.

Samozvani zastopniki slovenskih „tradicionalnih strank“ so dejansko stanje v domovini dobro poznali, saj so ga na svoji lastni koži nekateri tudi občutili. Vedeli so, da je edi-na zavezniška vojska samo Titova; da je federativna Jugoslavija na po-hodu in gotovo dejstvo; da torej z burko o slovenskem parlamentu na Taboru v Ljubljani nič novega ne proglašajo in da kot taki ne morejo in ne smejo rušiti enotnosti domo-

brancev in jih izrabljati v koristolovske namene. Pa so kljub temu to storili, **preprečili načrtno obrambo domovine** in po „revolucionarnem“ prevzemu oblasti (dr. Šmajd se je dotedanjemu oblastniku in Hitlerjevemu namestniku ob tisti priliki dostojno opravičil!) v Sloveniji, ki je bila s pogodbo že prepuščena samo Titu in njegovim, odredili prestop državne meje in pognali domobrince v smrt.

Slovenski narodni odbor, oprt na strankarsko-politični sistem zastarele miselnosti, skuša na vse načine še danes vladati in seveda tudi obvladati vsa vzvišena stremljenja prave slovenske protikomunistične skupnosti v emigraciji, ko je popolnoma jasno, da je njen izdajalec in rušilec, ki ga je kot takega po naši borbeni taktiki treba poiskati. To tem bolj, ker po toliki krivdi in odgovornosti ni znakov za odstop in poboljšanje.

Prvaki slovenskih „tradicionalnih“ strank so se po pribegu iz domovine združili (kar je logično!) s politično emigracijo istih strank med vojno v Londonu ali kjerkoli je že bila. V teku dvajsetih let so se več ali manj razpisali po vseh mogočih časopisih in revijah ter ugnezdili na račun pokornega ljudstva povsod, kjer je bilo le mogoče. Iz njihovega pisanja se je polagoma izkristaliziralo **priznanje, da so neusmiljeno razdvajali slovenski narod v njegovi najtežji uri**. Snovali so po lastnem priznanju **partijske vojske** pod imeni „Slovenska legija“, „Sokolska legija“, „Legija smrti“, „Četniki“, „Slovenska zaveza“, „Črna roka“ itd. Izgleda, da so okupacijo in komunistično revolucijo smatrali za odprt parlament, v katerem naj bi te stran-

karske vojske (čijih tajni poveljniki so bili varno skriti v Ljubljani) z orožjem v roki odločile, kateri „tradicionalni“ stranki naj pripada oblast takrat in po vojni.

Ko se je odgovornemu rodoljubu gen. Rupniku (to karakteristično lastnost je dokazal že ob koncu prve svetovne vojne!) posrečilo ustanoviti iz vseh teh partijskih vojska, hujskanih iz ene in druge strani, enotno narodno domobransko vojsko, ki je pomenila konec komunistične revolucije v Sloveniji, je bil NO tisti, ki je soglasno s komunisti pokazal na tega resničnega junaka in rodoljuba kot izdajalca ter tako onemogočil naš zmagoviti protikomunistični pohod v domovini.

Ti voditelji in te skupine so naši notranji sovražniki, ki se še sedaj šopirijo med nami in ne zamude — kakor rečeno — nobenega romanja in nobene procesije, pa tudi nobenega zborovanja in še manj obnega zvoza, kjer natezajo poslednje sile, da bi prepričali slovensko emigracijo o pravilnosti njihovega ravnanja, vodstva in opravičenosti do korita, kadar se vrnemo...

Tudi te je treba poiskati, zasledovati in onemogočiti, če hočemo, da bo naša borba spet enotna in čista in če resnično želimo svobodno domovino in svobodno vojsko, ki končno ne bo klerikalna legija, ne domena liberalnih četnikov, pa tudi ne mojstrovina „Stražarjev“ in kar je še takega, — vojsko, upanje naroda, ki je po svoji kulturi eden največjih v Evropi, katere namen bo varovati to domovino pred notranjimi in zunanji sovražniki vseh vrst ter bdeti neumorno zlasti nad politično svobodo v domovini.

(Sledi)

Kdaj bodo nekateri naši prireditelji in organizatorji uvideli, da je večina naših prireditev, akademij in nastopov vse preveč razvlečenih in dolgočasnih?

Če se že naše prireditve pričnejo s tradicionalno zamudo, bi bilo še nekam razumljivo; da se pa zavlečejo v nedogled z dolgočasnimi, enoličnim programom, pa je z ozirom na okoliščine, v katerih živimo, nekoliko težje doumeti.

Rekordno število govorov, pozdravnih besed, zahval, deklamacij, recitacij podobnih eni drugim v monotoniji, dičijo te naše prireditve. Dodajmo, da je mnogokrat po končanem sporedu še maša z dolgo pridigo, in bomo razumeli mnoge, zakaj več ne vzdržijo do konca ali pa jih v bodoče ni videti več na slovenskih prireditvah. *Vzdržati na trdih sedežih, v ledenomrzli dvorani pozimi, peklenski vročini poleti, v premajhni, še nedodelani dvorani dobre tri do štiri ure z dolgoveznim, enoličnim programom, je treba imeti že precejšnjo dozo Jobove potrpežljivosti.* In da ne omenim tistih, ki morajo prestati cele štiri ure na nogah, zaradi pomanjkanja prostora ali sedežev, zadaj ali med vrati, kjer napol ali nič ne vidiijo, še manj pa slišijo. Po takem neprebavljivem programu pa morajo ti nesrečniki — nekateri z otroci — prestati na nogah še dolgo vožnjo na raznih vozilih.

Nujno je, da prireditelji ne trpinčijo ljudi z dolgimi, enoličnimi sporedi. Le kratki, pestri, toda skrbno izdelani programi, razumljivi mladini, so učinkoviti in jamčijo za popoln uspeh. V nasprotnem slučaju pa dolgoveznost in monotonija odbijata ljudi ter podirata še tisto malo narodne zavesti, ki je je ostalo pri mladini.

M. Ravnikar

V času, ko se razni sociologi, gospodarstveniki, politiki iz vsega sveta prizadevajo, omiliti socialne krivice, premostiti prepad med bogatimi in revnimi sloji, ustvariti ravnovesje med kapitalom in delom in že priznavajo ne majhne zasluge delavca in uradnika pri kopičenju bogastva do astronomskih števil, je obžalovanja vredno, da se najdejo med nami razni „finančniki“, ki zatrjujejo, *da delavec nima pravih nobenih zaslug pri kapitalu.* Neverjetno! Tem manj verjetno, če ima nekdo že dolgo težko begunsko pot za seboj zaradi komunistične revolucije doma; tem manj, če padejo te besede iz ust kristjana, iz ust protikomunista.

So ti finančniki prebrali, kdaj papeške socialne okrožnice? Se za-

mislili v bedno stanje delavca, uradnika? Se poglabili — če so res protikomunisti — v vzroke revolucij, nezadovoljstva, ustvarjanja nevzdržnega stanja, kot nalašč ugodnega za prodiranje marksističnih idej? Čas bi že bil, da bi po vseh dragocenih izkušnjah doma in v tujini ti gospodje spoznali, da je bila v premnogih slučajih kriva socialnih preobratov, stavk, nemirov, — zakrknjena, brezsrčna, egoistična, materialistična miselnost gospodarskih mogotcev. Naj si zapomnijo že naši protikomunistični finančniki, *da pravilna borba proti komunizmu pomeni tudi borbo proti vzrokom — to je proti nečloveškemu izkoriščevalnemu kapitalizmu*; sicer je protikomunizem nesmiseln, površen in prazen.

R. Kink

Prebral sem članek g. V. Dolenca o gorenjskih domobrancih. K njegovim izvajanjem bi pripomnil le toliko, da je bilo gorenjsko domobranstvo s svojim centrom v Kranju organizirano prav v Kranju. Začetniki so bili res škofljani, toda bili so le neke vrste Vaške straže. Uradno pa smo organizirali gorenjsko domobranstvo v Kranju v aprilu 1944. Začetniki so bili trije: Milan Amon, šenk in moja malenkost. — Postojanke v Predosljah, Cerkljah, Lahovčah, Vodicah, Smledniku, Preddvoru, Brezjah, Kovorju in Lučah na štajerskem pa tudi niso zrasle kot gobe po dežju, pač pa je bilo treba za njih organizacijo žrtvovati veliko naporov in neprespanih noči, istočasno pa z udarno četo neprestano zasledovati partizanske edinice na terenu.

Franc Erpič

biv. poveljnik gor. domobrancev

Dovolite, gospod urednik, da se nekoliko pomudim pri članku „**Vetrinjski dogodki v drugi luči**“. Ta članek tvori zelo važen doprinos k zgodovini najhujše tragedije Slovencev. Članek razkriva polno zmotnih podvzetij. Nauk za bodoči rod. Daje članek uči, kako je nevaren optimizem vladajočih. Ta optimizem se skoti zaradi pretiranega oportunitizma. Prav je, da se tudi taka dejstva izročijo zgodovini Slovencev.

Toda vsebina te razprave na 106. strani me je zelo neprijetno presenetila. Pisec te razprave, gospod Tone Šušteršič, hoče z življenjem v bivši kraljevini Jugoslaviji nuditi

bralcem vzrok in povod za komunistično revolucijo.

Vse, kar je podal avtor na strani 106 kot vzrok in povod za prevzem oblasti po komunistih, ni točno. Zloglasna Živkovičeva diktatura, kakor jo navaja pisec, sama ni dala povoda za nesrečne spore med bratskimi narodi in za razmah komunizma. Pred Živkovičovo diktaturo so bile politične prilike tako na robu padca, da je morala slediti diktatura, in vsaj za nekaj časa zavrla najhujšo katastrofo.

Bil sem pred in med diktaturo v odgovorni državni službi, kjer mi je vest nalagala skrb za državno upra-

vo in še bolj za položaj posameznega uradnika v prizadeti panogi državne službe. Prva skrb vsake politične stranke, ki je nastopila vlado, je bila, da se znebi uradnikov nasprotne stranke. Če je tak uradnik vestno sledil dolžnostim „državne ideje“, je imel smisel za državno skupnost.

Samo en primer: Inšpekcijski komisar, biv. orjunaš, poznejši poštni direktor, ki ga je postavila stranka, in za časa revolucije komunist, je predlagal za odpust iz službe vestno uradnico, ki je državi služila 17 let, na podlagi lažnih sumničenj nepoštenja in ker ni pozdravila sokolske čete. Z mojim odločnim posegom je dobila ta uradnica zadoščenje v Beogradu, jaz pa grožnjo po tem komisarju: „Vam bo pa že Marušič podkuril.“ Takoj sem ga zavrnil, da jaz po svojem službenem položaju v nobeni stvari ne odgovarjam banu, ampak najvišji kontrolni osrednji oblasti v Beogradu.

Tako so se vrstile stranke, ko je vsaka za sebe zahtevala odstranitev nasprotnih pristašev.

Do Živkovićeve diktature so ubogi kronski upokoјenci čakali na izplačilo skromnih pokojnin vsak mesec do 20. v mesecu. Slovenci in Hrvati smo imeli dovolj poslancev, da bi dosegli izenačenje teh pokojnin z novimi pokojninami in da bi upokoјenci vsaj redno prejeli pokojnine, in da ne bi zaslužni možje morali skoraj s skrbjo odgovarjati svojemu hišnemu gospodarju ali trgovcu, da naj potrpi plačilo, ker še ni dospela pokojnina. Ko pa je nastopil Živković, tudi v tem predmetu ni bilo opaziti nečastnega dejstva.

Res je, da se je Živkoviću zdelo

potrebno konfinirati nekatere nestrpane politike. Za konfinacije so bili določeni kraji, kjer so bili konfiniranci preskrbljeni z vsemi človeškimi potrebami. Ko pa so bili konfinacije oproščeni, je vsak dobil odškodnino in eden izmed njih je z enim milijonom dinarjev odškodnine postal celo milijonar. Sedaj se vprašajmo, koliko odškodnine je do danes izplačal komunist Tito za oropano premoženje ter zdravje in življenje.

Komunizem ni pognal iz korenin miniranih in razkrojenih organizacij. Komunizem se je razbohotil s pomočjo Jaltške pogodbe, ki je izročila vse jugoslovanske narode v mučenje in morijo in pripravila močan pohod z izdajstvom borcev proti komunizmu. Brezna so se polnila, rekam je bil ustavljen tok zaradi pobitih žrtev.

Komunizem ima korenine predvsem v španski državljanski vojni, kamor so odhajali nekateri Slovenci pomagat komunistom v upanju, da bodo po povratku za plačilo zasedli visoka mesta v državni upravi.

Komunizem je imel svoje gnezdo na univerzah — tudi v Ljubljani —, in v tem gnezdu so sedeli ljudje, ki niso prav nič trpeli pomanjkanja. Komunizem je imel svoje gnezdo v „slavnem slovenskem društvu“ s sedežem v Ljubljani. V tem gnezdu, ki ga je edini pok. ban dr. Natlačen pogodil in ga tudi razpustil, so sedeli možje z visoko izobrazbo in visoko odmerjenimi prejemki, katerih imena so mi znana, a jih ne navajam zaradi pregovora „De mortuis nisi male dici“.

Gospodu Šušteršiču javno povem, da sem tudi jaz med tistimi, ki je prepričan, da smo v bivši Jugoslaviji imeli znosno socialno in kulturno

življenje. Zato popolnoma zavračam njegovo zmoto, da so bile pomanjkljive socialne razmere vzrok komunizma v domovini. „Socialna zakonodaja je bila na nizki stopnji, za gotove sloje pa je sploh ni bilo“. Ta trditev pisca je pogrešena prav do tal.

Socialna zakonodaja je bila za tisti kratek čas državljanskega življenja v novi državi vzorno urejena.

Kako moremo pozabiti na vzorno urejeno bolniško blagajno? **Okrožni urad za zavarovanje delavcev** je imel v Ljubljani z državno pomočjo moderno palačo in v provincialnih mestih in trgih svoje ekspoziture. Za prav vsakega delovnega državljana je bilo to zavarovanje po zakonu obvezno. Bolnik je dobil v ambulantni zdravniško pomoč za vsako bolezen in zdravljenje zob je bilo brezplačno. Ako pa je bolezen potrebovala zdravljenje v kakem zdravstvenem zavodu, je bil bolnik poslan v zavod, ki je zdravil specialno ugotovljeno bolezen. Tako so pošiljali bolnike v splošno bolnišnico, za pljuča na Golnik ali v Topolšico, za prebavne organe v Rogaško Slatino in ženske v Dobro in. Te ugodnosti so bile tudi deležne vse služkinje. Za okrevajoče pa je imel član bolniškega zavarovanja na razpolago še kak ducat dobro oskrbovanih okrevališč ob morju in v goratem predelu domovine.

Druga zelo moderna socialna ustanova je bila gotovo **Delavska zbornica**. Ta ustanova je budno pazila na pravično ravnanje gospodarja z uslužbencem; tudi s hlapci in služkinjami. Pri zbornici je bilo tudi razsodišče, katerega sklepi so bili zakonito zavarovani in izvršni.

Naslednja socialna ustanova je bil **Delavski dom**, ki se je v glavnem pečal s posredovanjem dela in je

brezposelnim nudil brezplačno ali za malenkostno odškodnino stanovanje in hrano.

Druga socialna ustanova je bil moderno urejen **Vajeniški dom**, kjer je bilo poskrbljeno za vse telesne in duševne potrebe vaje. Ta zavod je bil samoumevno tesno povezan z bolniško blagajno in z Delavsko zbornico.

Zelo socialna uredba je bila pri bolniškem zavarovanju za noseče žene in matere. Šest tednov pred porodom in šest tednov po porodu je taka žena uživala vso podporo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Že ta primer pove, da ni res, da bi bilo socialno zavarovanje na nizki stopnji.

Zelo stara je bila „**Bratovska skladišnica**“, ki je skrbela za socialni položaj rudarjev in delavcev, ki so bili pri rudnikih.

Sedaj si pa oglejmo socialne zakone v Ameriki in Kanadi, kjer danes še niso komunisti na oblasti. Edina socialna ustanova v Ameriki je zelo skopo odmerjena **starostna renta**, od katere ne more prav nihče kriti stroškov za najskromnejše življenje.

Torej urejena socialna zakonodaja nikakor ni mogla dati povoda za komunizem.

Poleg teh socialnih ustanov je še vsaka večja občina skrbela po zakonu za socialno šibke državljanke. Ljubljanska občina je imela že v bivši Avstro-Ogrski moderni **Starostni dom** za stare, osirotele samce in vdovce ter vdove, kjer so imeli oskrbo in petkrat na dan hrano. Za osirotele zakonice sta bili na razpolago dve veliki stavbi.

(Sledi) . Rudolf Lukež st.

Kako gledajo.

V „Informativnem Biltenu“ osrednjega odbora za obnovo jugoslovanskega sokoistva št. 3 je **Franjo Holy** zabeležil:

„Na taboru Društva Slovenskih Protikomunističnih Borcev je društveni tiskovni referent gospod Pavle Rant v navzočnosti podpisanega in v megalomanski pozi bruhal strup na vse tiste Slovence, ki so se drznili glasovati za pošiljatev zastopstva na otvoritev jubilejnega leta stoletnice jugoslovanskega sokolstva. Prežet mržnje na vse, kar je jugoslovanskega, ta gospod še pri drugih svojih zagrizenih somišljenikih propagira netolerantnost in mržnjo proti vsem onim Slovincem, ki so jugoslovansko usmerjeni, ne da bi se zavedal, da s takšnim svojim delom najbolj koristi svetovnemu komunizmu, ker onemogoča slogo med Slovenci in jugoslovansko antikomunistično emigracijo.“

V istem biltenu bivši član slovenske delegacije na mirovni konferenci po prvi svetovni vojni dr. Vekoslav Kisovec med drugim navezuje:

„Kot Slovenca me je naravnost sram, da je mogoče med nami v današnji atomski dobi kolosalnega kulturnega napredka in širokih pogledov na svet najti posameznike, ki še niso dorasli duhu današnjega časa in v svoji zaostalosti in zabitosti, pa pod vplivom stare avstro-germanske propagande še naprej sejejo mržnjo med nami in se trudijo za izolacijo našega naroda od ostalih slovanskih bratov. — V kolikor se ta separatizem in mržnja še lahko pojavljata pri nekaterih posamičnih, naivnih Slovincih, sta samo dokaz njihovega ozkega kulturnega obzorja in majhnega horizonta, ki je omejen in stisnjen na neznaten mali prostor vsega skupaj 20.000 kv. km. — V ostalem takšni separatistični in nesodobni elementi bodisi med Slovenci, Hrvati, Srbi ali drugimi Slovani ne bodo niti najmanj zaustavili močnega vala in stalnega napredka silne slovanske rase, ki je v tisočletni borbi niso mogli uničiti ne divji Germani, ne razne barbarske horde. Slovanstvo danes stoji čvrsto in zmagoslavno ter brez ozira na prehodne oblike vladavine priča svojo ogromno žilavost in vitalnost, kar je jasen, najboljši dokaz, da gre s svojo življenjsko silo veliki in srečni bodočnosti naproti.“

To je dobro zabeležiti v pričanje razmer, iz katerih je pognala nuja nastanka „Tabora“, ki hoče na osnovi vsem skupnih osnovnih vrednot: Bog — Narod — Domovina, po svojih skromnih močeh storiti vse, da zopet združi vse protikomunistične Slovence in jih nekoč vključi v vesoljno fronto svobodoljubnega človeštva proti komunistični zablodi. Tako Bog pomagaj našim iskrenim namenom!

Franc Erpič — petdesetletnik

V Wangaratta, Vic., Avstralija — se je srečal z Abrahamom bivši poveljnik Gorenjskih domobrancev — Franc Erpič. — Najbrž se je sam najbolj začudil, da je to res že mogoče. Njegovo bogatih dogodkov polno, razgibano življenje mu je namreč pustilo le malo časa, da bi lahko štel leta, ki so neizbežno drvela preko njega v zgodovino. Zgodovino slovenskega naroda pa je sam pomagal usmerjati. Na ozemlju, na katerega so v največji stiski odgovorni očitno pozabili, da je tudi del v

milosti božji blagoslovljene slovenske domovine, je skupaj z Milanom Amonom in Šenkom začel organizirati edinic Slovenskega domobranstva na Gorenjskem s središčem v Kranju. Če je bilo težko v Ljubljanski pokrajini, je bilo to podjetje na Gorenjskem, kjer ni bilo generala Rupnika, da bi podprl ramo, kjer so vsi drugi odpovedali, še težavnejše. Samo nase, na svojo iznajdljivost, pripravljenost in idealizem svojih borcev navezan, je naš jubilar vendarle Gorenjsko, pa tudi del Štajerske, kamor so odmevali bojni klici gorenjskih fantov in mož, pomagal vključiti v vseslovensko, zgodovinsko utemeljeno in vzgledno protikomunistično borbo, ki ji je general Rupnik našel idejno, večno osnovo v vrednotah: Bog — Narod — Domovina! S tem je tudi mladi razboriti mož izpred 20 let na težkem ozemlju in zaradi tega na način, kakor so mu ga pač tiste posebno težke okoliščine okupirane Gorenjske omogočale, zapisal svoje borce v anale naše zgodovine. Ko bodo strupeni oblaki komunistične ujme skopneli pod žgočim soncem nezadržne svobode, bo še bolj jasno, da je edino mogoča protikomunistična borba takrat tudi pod njegovim poveljstvom na Gorenjskem bila pravilna! — To naše priznanje, ki je že danes sodba zgodovine, naj bo naša najlepša čestitka bivšemu, sedanjemu in bodočemu borcu za petdesetletnico!

KOMUNIZEM ŽE RAZJEDA RAK PROPASTI. SVOBODOLJUBNI SLOVENCI ŠIROM VELIKEGA SVETA, ZAVEDAJTE SE TEGA! ZDRUŽITE SILE, UEDINITE POGLEDE ZA VSEM SKUPNIMI OSNOVNIMI VREDNOTAMI: BOG — NAROD — DOMOVINA! PRIPRAVITE SE NA ENOTEN, SKUPNI UDAR ZA SVETLO SVOBODO ZASUŽNJENE DOMOVINE.

„Tabor“ dobivam od njegove prve številke naprej. Marsikaj mi v njem ni všeč, marsikaj pa me navdušuje. Resnica, namenoma popačena skozi dvajset let, prihaja na dan. Uredništvu zato vse moje skromno priznanje! Tabor torej naročam in se bom potrudil, da o prvi priliki poravnam zaostalo in bodočo naročnino.

V prilogi Vam pošiljam članek „Po njihovih delih jih boste spoznali“ z željo, da bi ga priobčili brez ev. popravkov, ker sprejemam vso odgovornost zanj osebno.

Prav lepo Vas pozdravljam

Dr. Stanko Zupan

Volta Redonda (Rio de Janeiro), sept. 1964

G. urednik!

Prosim Vas, da ob priobčitvi mojih člankov ne požete slave meni. Jaz sam ne bi mogel imeti v Kočevju nobenega uspeha, ako ne bi imel vrlih vojakov in podoficirjev Bračnika, Tiseja, Mikliča, Gantarja, Primožiča, Barleta in stotine drugih, katerih imena so mi po enaindvajsetih letih ušla iz spomina. Posebno pohvalo — zgodovinsko pohvalo in zahvalo pa dajem mojim iskrenim in pokornim častnikom, ki so pokazali jekleno hrabrost: poročnik Babnik, poročnik Kranjc, poročnik Mršol in Mitič. Tem vojakom gre večna zgodovinska pohvala.

Emil Saveh

bivši poveljnik 61. in 62. čete

Toronto, avgusta 1964.

„Tabor“ prejemamo v najlepšem redu. Tako redno še nikoli prej nismo prejemali. Večina ga sprejema z navdušenjem, nekateri ga odklanjajo, ker pač hočejo biti „naši“. Pa še ena plat je poznana tu v Ameriki in Kanadi: „kšeftarji“ in previdni, ki se boje zameriti. Takim ga ne ponujamo, ker je bolje, da jih ni zraven. Ko bi malo bolj pazili na take tiče prej, danes ne bi imeli te klobase. Končno naš namen ni dobiček, ampak ideja, za katero moramo delati vsi, ki še nismo pozabili naših pomorjenih. Razumljivo je, da delamo največ tisti, ki smo bili 1945. leta najbolj blizu smrti; nerazumljivo pa je, da ravno nas najbolj blatijo in obrekujejo prav zato, ker ohranjamo spomin na naše mrtve živ in časten. Morda imajo vzrok tudi za to; — kakor ga imajo, ko se iz golega strahu obregajo ob knjigo V. T. in druge, ki bodo nekoč morale iziti. Zgodovina pa bo sodnik vsem: nam in njim, mrtvim in živim; živim, ker bi morali biti neustrašeni glasniki mrtvih, pa smo jim vse prepogosto le v nečast in sramoto.

Danes pošiljam 100 dol. (amerikanskih) za naročnino. Največ je „posameznih“ naročnikov, nekaj pa je tudi iz Toronta.

Iskren pozdrav vsem in vsakemu posebej pri „Taboru“. E. O.

Franc Erpič, Wangaratta (Australia). Veseli nas, da je prišel do Vas „Tabor“ vsaj v nekaj številkah. Naša uprava bo poskrbela, da boste dobili vse, kar Vam manjka. Posebej zahvaljeni za pismo in priznanje. Oprostite, da ne objavimo vse vsebine Vašega zanimivega pisma. Toda ostalo bo dobro shranjeno v arhivu. Številke Vestnika, ki Vam manjkajo, Vam mi ne moremo poslati. Upamo, da bo kdo, ki bi Vam lahko te številke odstopil, bral Vaše pismo; mu bomo dali Vaš naslov. Pričakujemo, da s tem pismom šele stopate na plan. Pričakujemo namreč, da nam boste lahko veliko napisali o gorenjskih domobrancih in njih borbah. Lepo pozdravljeni!

Prof. Janez Grum, Milwaukee, USA. — Prebrali smo vaše pojasnilo v „Ameriški domovini“. Resnično obžalujemo, da smo vas z našim nepravilnim tolmačenjem naklonjenosti postavili v tak položaj, da ste se bili prisiljeni javno opravičiti. Zares nismo mislili, da so med našimi zamejci mogoče stvari, ki močno dišijo pa „autokritiki“ komunistične sužnosti. Ker smo greh pač že storili, ne moremo drugega, kot da obžalujemo, se kesamo in skušamo popraviti; to je: Ko boste lahko sprostili svojega duha, vam bo „Tabor“ vedno odprt, da bo lahko v njem našla zatočišče vaša svobodna misel. Pozdrave!

Louis Zajec, Toledo, Ohio. — Prav lepa hvala za poslane stvari. Ste naše pismo že dobili? Ne smete nam zameriti, toda mnogo stvari ne bomo mogli objaviti. Kar bo mogoče, pride na vrsto. Ostalo bo dokument našega časa. Ne pozabite nas; zahvaljeni in pozdravljeni!

Emil Savelli. — Prav lepo zahvaljeni za prispevke. Naj bodo vzgled in vzpodbuda tolikim Vašim soborcem — častnikom in vojakom —, ki še vedno molčijo, čeprav bi imeli veliko povedati! — Lepe pozdrave.

Stanko Lužar. — Poslani skici bosta mnogim všeč. Imate prijem. Ko bosta objavljeni, ju primerjajte z rokopisom! Vam bo prišlo prav v bodoče. Če imate še kaj takšnih kratkih razpoloženj, jih dobro očistite sami in pošljite! Pozdrav.

Naročnikom, bralcem in prijateljem izven Argentine se uredništvo opravičuje, ker bodo zaradi tehničnih ovir v tiskarni pričujočo številko dobili z zamudo.

TISKOVNI SKLAD

V Tiskovni sklad „Tabora“ so darovali (v pesih):

N. N., Buenos Aires	60
Radivoj Rigler, Don Torcuato	200
N. N., Córdoba	10
N. N., Santos Lugares	60
Erpič Franc, Avstralija	235
Zajec Franc, San Justo	275

N. N., San Martín	100
Ahlin Ivan, San Justo	200
Žirovnik Jože, San Justo ...	300
Erjavec Slavko, San Justo ..	100
Pavle Homan, Villa Adelina ..	200
N. N., New York, ZDA	130
Skupno	1.870
Prenos iz št. 10	11.663
Vsega skupaj	13.533

**SOBORCI
SPOMNITE SE
SOBORCEV
INVALIDOV
DARUJUTE
V INVALIDNI
FOND
Z D S P B
TABOR**

H V A L A

Krimska jama iz leta groze 1943 bo ostala v slovenski zgodovini večen simbol zločinske revolucije mračnjaškega svetovnega komunizma prav za časa tuje okupacije na Slovenskem. Kdor se je spustil v njo in videl v obupu vzpeto truplo mrtvega orjaka nad nikdar prešteto gmoto okostnjakov zverinsko poklanih ali enostavno v neizbežno, grozotno umiranje na dnu jame pahnjenih Slovencev, ni več dvomil v neizbežnost in pravilnost našega protikomunističnega odpora, ki je danes v oceni časa in razvoja že najsvetlejši vzgled vsemu svobodoljubnemu človeštvu.